

چهارشنبه 29 شهریور- 29 ذی الحجه 1438- 20 سپتامبر 2017

ترور "برهان الدین ربانی" رئیس شورای عالی صلح افغانستان (1390ش)

درگذشت بنیان rlm& گذار کتاب rlm& شناسی ایران (1359ش)

خان rlm& بابا مشار از پایه rlm& گذاران کتاب rlm& شناسی کتاب های چاپی فارسی به rlm& شمار می rlm& رود. وی پس از اتمام تحصیلات مقدماتی و متوسطه خود به خدمت وزارت دارایی درآمد. ۲۱ سال در وزارت دارایی کار کرد و سرانجام به میل خود بازنشسته شد و به کشاورزی و تحقیق پرداخت. برجسته rlm& ترین اثر او کتابی است که به فهرست مؤلفان کتاب rlm& های چاپی عربی و فارسی اختصاص دارد. bull& از میان خدمات مشار به نظر می رسد که فهرست کتاب rlm& های چاپی فارسی بیش rlm& تر مورد مراجعه و محمل شهرت مشار است، اما تألیف اصلی او، مؤلفین کتب چاپی فارسی و عربی است که یک زندگینامه - کتاب rlm& شناسی به سبک معجم المطبوعات العربیه و المعربیه (۱۳۳۹ق / ۱۳۹۹ش)، تألیف یوسف الیان سرکیس است. مشار برای گردآوری مواد اثر خود ۱۵ سال در ایران و عراق سفر کرد و از موجودی کتابخانه ها و کتاب rlm& فروشی های بسیاری در شهرهایی هم rlm& چون تهران، قم، اصفهان، مشهد، تبریز، نجف، و کربلا صورت برداری کرد. اثر دیگر مشار، یعنی فهرست کتاب های چاپی فارسی، حاصل ابراز علاقه انجمن ایرانی فلسفه و علوم انسانی به سرپرستی سیدحسن تقی زاده نسبت به تهیه کتاب rlm& شناسی جامع انتشارات فارسی در رشته های مورد علاقه انجمن بود. انجمن مذکور پس از اطلاع از کار مشار، به وی پیشنهاد کرد از دست rlm& نویسی هایی که برای مؤلفین کتب چاپی و عربی گردآوری کرده بود، یک فهرست الفبایی از نام کتاب های چاپی فارسی تهیه کند. مشار این پیشنهاد را پذیرفت و حاصل کار خود را به رایگان در اختیار انجمن ایرانی فلسفه و علوم انسانی گذارد. ویرایش نخست فهرست کتاب های چاپی فارسی (۱۳۳۷-۱۳۴۲ش)، حاوی مشخصات حدود ۱۴۰۰۰ (از بین ۲۰۰۰۰) عنوان کتاب فارسی انتشار یافته تا آن زمان است و نخستین فهرست نسبتاً جامع کتاب های چاپی فارسی محسوب می شود. ویرایش دیگر آن را مشار به هزینه خود در ۱۳۵۰ش منتشر کرد و انتشارات کشور تا ۱۳۴۵ش را به آن افزود. ویرایش بعدی که در دو جلد و یک ذیل در ۱۳۵۲ش منتشر شد، حاصل درآمیختن فهرست های دیگری چون کتاب rlm& شناسی ده ساله کتاب های ایران با فهرست مشار بود. bull& مشار پس از آن rlm& که ناشری نیافت، اثر گران rlm& قدر خود، مؤلفین کتب چاپی فارسی و عربی را به هزینه شخصی در ۶ جلد منتشر کرد. در این زندگینامه - کتاب rlm& شناسی ذیل نام افراد - که در موارد بسیاری اثر با زندگینامه مختصر آن rlm& ها نیز همراه است - آثار چاپ شده آن rlm& ها نیز ذکر شده است. در این اثر، به پیروی از سبک معجم المطبوعات العربیه، افراد به rlm& ترتیب نام کوچک و سپس نام پدرشان معرفی شده اند و نام خانوادگی در آن نقشی ندارد. البته این سنت رایج عربی برای فارسی زبانان معاصر نامأنوس است و اشکالی است که لازم است با تهیه نمایه الفبایی از شکل اشهر نام کسان برطرف شود. bull& خان rlm& بابا مشار در سال ۱۳۵۹ هجری شمسی درگذشت. اهمیت کار وی برای کتاب rlm& شناسی ایران از آن رو است که وی پایه کتاب rlm& شناسی کتاب های چاپی فارسی را نهاد، کاری که پیش از او کسی به آن اقدام نکرده بود. کتاب او، جامع ترین کتاب rlm& شناسی کتاب های چاپی فارسی تا زمان انتشار آن rlm& هاست.

ترور "برهان الدین ربانی" رئیس شورای عالی صلح افغانستان (1390ش)

برهان الدین ربانی (۲۹ شهریور/سنبله ۱۳۱۹ در فیض آباد - ۲۹ شهریور ۱۳۹۰ در کابل) رهبر حزب جمعیت اسلامی افغانستان، رئیس جمهور سابق این کشور از ولایت بدخشان بود. وی در یک حمله انتحاری در خانه اش در محله وزیر اکبرخان کابل کشته شد. ربانی در زمان مرگ رئیس شورای عالی صلح در افغانستان و مذاکره کننده ارشد دولت با گروه طالبان بود. وی از سال ۱۳۸۹ ه.ش. تا پایان زندگی اش، ریاست شورای عالی صلح افغانستان که با حکم حامد کرزی تشکیل شده بود را بر عهده داشت. این شورا وظیفه مذاکره با گروه طالبان با هدف دستیابی به صلح پایدار و یافتن راهی مسالمت آمیز برای پایان دادن به درگیری ها در افغانستان را بر عهده داشت. برهان الدین ربانی در بیست و نهم شهریور ۱۳۹۰ در اثر یک انفجار انتحاری در منزل خود کشته شد. در زمان انفجار بمب، تعدادی از اعضای شورای عالی صلح افغانستان در منزل وی با دو نفر از اعضای طالبان در حال گفت و گو بودند که یکی از نمایندگان طالبان، مواد منفجره rlm& ای که در دستارش (عمامه rlm& ای که بر روی سر می rlm& بپندند) پنهان کرده بود را منفجر می rlm& کند. شهادت روحانی آگاه و مبارز انقلابی "شیخ محمد خیابانی" در تبریز (1338 ق)

شیخ محمد خیابانی در سال 1297ق در خامنه از توابع شبستر به دنیا آمد. در ابتدا مدتی به همراه پدر به کار تجارت مشغول بود، اما گرایش روحی به فراگیری علم او را به سلك روحانیت در آورد. شیخ محمد مدارج علمی را به سرعت پیمود و در درس عالی فقه و اصول و هیئت و نجوم شرکت کرد. در محاصره rlm& ی تبریز، وی از ارکان فکری و رهبری

آغاز سفر تاریخی "فرناندو ماژلان" دریانورد و مکتشف بزرگ پرتغالی (1519م)

پس از کشفیات کریستف کلمب در اواخر قرن پانزدهم میلادی، جستجو و تلاش برای یافتن راه تجارتي تازه؛ برای شرق، ادامه یافت. در این میان فرناندو ماژلان، از جنگجویان بازنشسته پرتغال، داوطلب یافتن راه دریایی تجارتي جدیدی برای دولت اسپانیا شد. وی در 20 سپتامبر 1519م با پنج کشتی پوسیده راه خود را در پیش گرفت و در پایان آن سال، به نزدیکی امریکای مرکزی رسید. ماژلان در اواخر سال 1520م، از تنگه؛ در جنوبی؛ ترین نقطه قاره امریکای جنوبی گذشت که از آن روز به بعد، به نام او، تنگه ماژلان نامیده شد. او از آن پس وارد اقیانوس کبیر شد و پس از یک سفر طولانی و خطرآفرین از داخل این اقیانوس، در حالی که آذوقه؛ اش رو به اتمام بود، به جزایر فیلیپین در جنوب شرق آسیا رسید. ماژلان در نهایت در 23 نوامبر 1521م در جریان یک درگیری داخلی در فیلیپین کشته شد. با این حال تنها کشتی بازمانده از این سفر، با نام کشتی ویتوریا در سپتامبر 1522م سالم به پرتغال بازگشت و آن نخستین کشتی بود که دور عالم را پیموده بود.

مردم بود و با لباس روحانیت و تفنگ بر دوش در سنگرها به دفاع از شهر و ناموس و حیثیت مردم مسلمان در مقابل سپاه متجاوز عین الدوله صدراعظم قاجار پرداخت. پس از خلع محمدعلی شاه از حکومت، از طرف مردم تبریز به مجلس شورای ملی راه یافت، و در کنار افرادی همچون شهید مدرس به دفاع از حقوق مردم قیام کرد. از قاجار کارهای درخشان خیابانی در مجلس دوم، اعتراض شجاعانه و کارساز او علیه اولتیماتوم استعماری دولت تزاری روس بود. اوضاع نابسامان ایران و اخراج نمایندگان آذربایجان از مجلس شورای ملی، شیخ محمد خیابانی را به تشکیل مجلس محلی و قیام مردمی فرا خواند و در 16 رجب 1338 آن را علنی ساخت. در این قیام تبریز از لوٹ حضور خائنات و بیگانگان مزدور پاک شد و زمام امور به دست خیابانی و یارانش افتاد. این قیام پیروزمندانه، پنج ماه ادامه داشت. سرانجام با خیانت مخبرالسلطنه که چهره؛ ای موجه و ملی داشت، هواداران و یاران خیابانی به قتل رسیده و یا خلع سلاح شدند. در نهایت بر اثر خیانت برخی مزدوران، شیخ محمد خیابانی در 29 ذی؛ الحجه؛ سال 1338 ق (22 شهریور 1299 ش) به شهادت رسید. پیکر وی را در گورستان سید حمزه در تبریز به خاک سپردند. بعدها، این گورستان به مدرسه تبدیل شد و با ویرانی مدرسه، مقبره؛ ای خیابانی مظلوم هم از بین رفت.